

# ISTINA



**ISTINA-Mesačný informačný bulletin**  
**BRATSTVA PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE na Slovensku**  
**Ročník 1/1994**

**9. číslo - September**

## Bratstvo v Grécku

V dňoch 26. júla - 23. augusta 1994 Bratstvo pravoslávnej mládeže na pozvanie Gréckej pravoslávnej cirkvi, v zastúpení otca Nifona, duchovného korintskej eparchie, uskutočnilo zájazd do Grécka.



Účastníci zájazdu v  
Aténach na Akro-  
pole.  
Foto: Autor.

Na zájazde sa zúčastnilo 50 detí a 5 vedúci z BPM. Dňa 27.7.1994 sme o siedmej hodine vycestovali autobusom, ktorý zabezpečila Grécka pravoslávna cirkev, od budovy seminára PBF na Plzenskej ulici po vopred určenej trase: Prešov, Košice, Budapešť, Belehrad, Niš, Sofia, Tesaloniki, Atény, Lutraky. Do Lutrak, mesta vzdialeného 8 km od Korintu, sme pricestovali v popoludňajších hodinách nasledujúceho dňa. Grécki priatelia nás ubytovali v trojpodlažnej budove s kapacitou 100 miest, pričom druhú polovicu obsadilo 50 detí zo Srbska. Areál a budova /prestavaná v roku 1978/ kedysi slúžili ako mužský monastier, v súčasnosti sa tam v období od mája až do septembra konajú detské tábory pravoslávnej Cirkvi.

Počas nášho pobytu v tábore sme sa okrem rámcového programu, zúčastňovali na častých výletoch po okolitých monastiéroch, architektonických pamiatkach, zoznamo-

vali sa k gréckou kultúrou. Navštívili sme množstvo zaujímavých monastierov ako napr. ženské monastiere sv. Kríža, sv. Nikolaja Nového, sv. Patápia a sv. Anny, do ktorého sme chodili každú nedeľu na sv. liturgiu. Medzi najzaujímavejšie patrili Agia Lavra a Mega Spelaion. V monastieri Agia Lavra sme navštívili veľkolepé múzeum, v ktorom sa nachádza cirkevná zástava z roku 961 s vyobrazením Zosnutia Presvätej Bohorodičky. V r. 1821 sa z monastiera pod touto zástavou začal národnooslobodzovací boj od tureckej nadvlády, pod vedením biskupa Germana. Druhým pozoruhodným monastierom bol Mega Spelaion, v ktorom sa nachádza jedna z ikon z vosku, o ktorej sa traduje že bola vyhotovená sv. apoštolom a evanjelistom Lukášom. Medzi zaujímavosťami monastiera patrí najmä množstvo ostatkov svätých, počnúc mučeníkmi z prvého storočia a učeníkmi sv. apoštolov, cez Polykarpa Smyrnského, Bazila Veľkého, Jána Zlatoustého až k novodobým svätým.

V programe zájazdu boli zahrnuté aj časté výlety do Atén, Korintu a na okolité ostrovy. Jedinečným zážitkom pre naše deti bol celodenný výlet loďou na ostrovy Egina, Poros a Hydra. Na ostrove Egina sme mali možnosť navštíviť najväčší chrám na Balkáne - chrám sv. Nektária, ktorého ostatkom sme vzdali úctu.

Zájazd, na ktorom sme sa zúčastnili, priniesol deťom množstvo zážitkov a poznatkov, okrem toho boli obdarené množstvom materiálnych darov od gréckych priateľov. Z Grécka sme odchádzali 22. augusta v skorých ranných hodinách po trase, po ktorej sme prišli. Slovenskú hranicu sme prekročili po 36 hodinách cesty 23. 8. 1994 o 18. h. Touto cestou by sme sa chceli poďakovať všetkým, ktorí prispeli k realizácii tohto zájazdu.

**Bohumil Vopršálek**



## **Sväti pravoslávnej Cirkvi Sv. mučeník Gorazd biskup český a moravsko-sliezsky (Sviatkujeme 4. septembra)**

Biskup Gorazd sa narodil 26. mája 1879 v Hrubej Vrbke na Morave v zbožnej rodine Pavlíkových. Pri krste dostal meno apoštola Mateja, čo v našom jazyku znamená Bohdan (Bohom daný).

Nábožensky vrúcna výchova rodičov priviedla zbožného a všestranne nadaného chlapca cez úspešné štúdiá až ku kňazskej službe. Pôsobil ako rímskokatolícky farár, pričom 15 rokov sa venoval duševne chorým ako duchovný správca psychiatrickej liečebne.

Počas štúdiá sa zoznámil s pôsobením sv. slovanských apoštolov Cyrila a Metoda a ich duchovným odkazom. Kvôli poznaniu cyrilometodskej tradície v pravoslávnej Cirkvi, navštívil v tom čase Kyjev a jeho sväté miesta.

V roku 1914 s príchodom hroznej 1. svetovej vojny, s jej historickými a myšlienkovými prevrátnymi dôsledkami, prežíval kňaz Matej Pavlík hlbokú názorovú krízu. Ťažká očná choroba, hroziaca s oslepnutím, z ktorej sa však uzdravil, bola mu znamením novej cesty. Vo svätom Pravosláví - viere našich otcov - poznal jedinú, svätú a všeobecnú Cirkev Christovu s neporušenou apoštolskou Tradíciou. Rozhodol sa ísť touto cestou.

Dňa 25. septembra 1921 v Belehrade bol vysvätený na prvého pravoslávneho biskupa pre Čechy. Pred vysvätením prijal nové meno - Gorazd. Pod materinskou ochranou

Srbskej pravoslávnej cirkvi vytvoril autonómnu pravoslávnu eparchiu, ktorú riadil až do svojej smrti.

Napriek zložitým podmienkam hospodárskej krízy vybudovali pravoslávni veriaci spolu so svojim biskupom 14 chrámov a bohoslužobných stredísk.

Vladyka Gorazd sa celou svojou bytosťou podieľal na rozvoji pravoslávia. Usmerňoval a metodicky budoval liturgický život pravoslávnych veriácich, ktorým venoval základnú knihu Zborník modlitieb a spevov. Napísal mnoho cirkevno-náučných kníh, medzi nimi významný katechizmus a dielo o živote svätých Cyrila a Metoda. V čase okupácie písal knihu o duchovných základoch našich národných dejín, ktorou vyvracal zvrhlý nacistický program.

Vladyka Gorazd bol postavený pred najťažšie rozhodnutie, keď bol prezradený úkryt parašutistov, ktorí pripravili a spáchali atentát na Heydricha, nemeckého protektora v Prahe. Úkryt parašutistom v podzemí pravoslávneho katedrálneho chrámu sv. Cyrila a Metoda na Resslovej ulici, poskytli pravoslávni duchovní a členovia kurátorského zboru. Keď sa o tom vladyka dozvedel, prevzal na seba všetku zodpovednosť a ponúkol svoj vlastný život s prosbou, aby boli ušetrení nevinní a Česká pravoslávna cirkev. Vladyka bol uväznený a kruto mučený spolu s duchovnými Vladimírom Petřekom a Václavom Číklom a ďalšími bratmi a sestrami. Nemecký stanný súd odsúdil biskupa Gorazda a ostatných na smrť. Zomreli mučenícky 4. septembra 1942 v Prahe - Kobylisích.

## **Z ČINNOSTI BPM:**

---

**Ruská Volová** - V dňoch 4. - 31. 7. 1994 prebehli štyri turnusy letných táborov pre deti. Nálada bola po celý čas výborná. Všetkým účastníkom sa páčil bohatý program. Pochvalovali si najmä chutnú a výdatnú stravu, za ktorú vďačíme predovšetkým matuške Biloruskej. Týmto jej vyjadrujeme úprimné poďakovanie. Ďakujeme aj duchovnému Jánovi Biloruskému, ktorý bol hlavným organizátorom a zásobovateľom. Naše poďakovanie patrí aj veriaciom z Ruskej Volovej, ktorí nám vyšli vždy v ústrety a strpeli nás mesiac vo svojej malebnej dedinke.

## **TEST:**

---

**1. Aký sviatok sa vzťahuje k Prečistej Panne Márii v mesiaci september:**

- a/ Zvestovanie Presvätej Bohorodičke
- b/ Zosnutie Presvätej Bohorodičky
- c/ Narodenie Presvätej Bohorodičky

**2. Ako sa volajú rodičia Presvätej Bohorodičky:**

- a/ Joakim a Anna
- b/ Zacháriaš a Alžbeta
- c/ Jakob a Rebeka

**3. Kto bol vyproseným dieťaťom od Boha v čase príchodu Isusa Christa:**

- a/ Ján Krstiteľ
- b/ Samson
- c/ Jozef

#### **4. Kto dal sťaf hlavu Jána Krstiteľa:**

- a/ Achab
- b/ Herodes
- c/ Pontský Pilat

#### **5. Kedy bol nájdený sv. Kríž Pánov:**

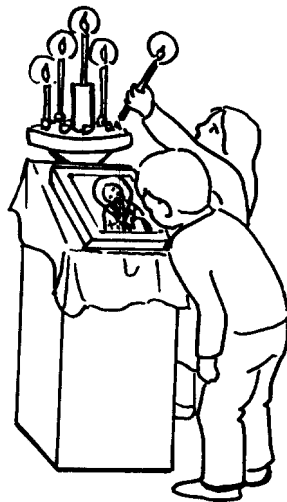
- a/ okolo roku 500 po Christu
- b/ v roku 258 po Christu
- c/ v roku 326 po Christu

#### **6. Kto našiel sv. Kríž Pánov:**

- a/ Cisár Justinián
- b/ Cyril Alexandrijský
- c/ Cisárovna Helena

#### **7. Kde bol nájdený sv. Kríž:**

- a/ v Nazarete
- b/ v Betleheme
- c/ v Jeruzaleme



## **ZO SVETA PRAVOSLÁVNEJ MLÁDEŽE**

V 2. a 3. čísle sme Vás informovali o stretnutiach, ktoré poriada svetová organizácia pravoslávnej mládeže SYNDESMOS.

**Na mesiac október a december pripravuje:**

- 1. - 9. 10. - Grécko, Kréta - Vojna a mier v Európe /Seminár/.
- 11. - 18. 12. - Izrael, Jeruzalem - Putovanie pravoslávnej mládeže po sv. zemi.

## **SPRÁVNA ODPOVEĎ:**

V 6. čísle sme uverejnili osemsmerevku, ktorej správna odpoveď znie: **BOHOSLUŽOBNÉ POTREBY.**

## **VÝHERCOVIA:**

Martina Kobanová, Klenová 6, 067 72; Kormošová Mária, Bajarovce 69, 082 73; Zuzana Harajdičová, Viničná 182, Pozdišovce, 072 01.

BPM na Slovensku sa týmto na Vás obracia s prosbou o poskytnutie finančnej výpomoci pre svoju organizačnú činnosť. Privítame aj sponzorovanie našich aktivít. Príspevky posielajte na našu adresu, alebo na účet SŠTSP - Prešov, názov: Bratstvo pravoslávnej mládeže na Slovensku, číslo účtu: 288346-579/0900.

**Vychádza 1x mesačne; uzávierka do 20. dňa mesiaca, náklad 1000 ks. Vydáva: BPM na Slovensku, IČO: 17075947, Plzenská 7, Prešov 080 01, s požehnaním vладыky Nikolaja, arcibiskupa prešovského a Slovenska; pre vnútorné potreby Cirkvi.**

**Redaktori: Bohumil Vopršálek, Tatiana Lauruská, Počítačová sadzba: Michal Džugan. Tlač: EXCO s. r. o.**

**Rediguje: Doc. ThDr. P. Kormaník.**